

Februari 2022



1) Van de redactie:

Wat een weer hebben we gehad! De crocussen die al boven de grond stonden zijn in onze tuin door regen en wind neergeslagen. Maar aan elke wolk zit een gouden randje: Het grondwater zal nu wel weer op peil zijn. Laat de lente nu maar beginnen. En zie eens wat een plannen op onze agenda!

2) Agenda

Nu de Corona-crisis voorbij is gaan we weer enthousiast uit de startblokken. Daarom eerst maar eens een samenvatting:

- **Krokus wandelingen op landgoed Overcingel 26 februari en 4,5 en 12 maart**
 - **Zaterdag 5 maart** organiseert De Vlinderstichting haar jaarlijkse Landelijke Dag in Wageningen.
 - **14 maart:** Lezing Stinzenplanten in het Duurzaamheidscentrum(DCA).
 - **19 maart** Snertwandeling vanaf de Bonte Wever.
 - **20 maart** Fotowerkgroep Landgoed Valkenstijn
 - **24 maart** lezing Scholeksters in het DCA
 - **9-10 april** Wormentelweekend.
- **Krokus wandelingen op landgoed Overcingel 26 februari en 4,5 en 12 maart**
- Duizenden krokussen: één prachtig groot paars bloeiend veld. De krokustuin van Overcingel is een begrip in Assen. Elk jaar trekt deze krokuspracht vele bezoekers naar het landgoed. Gidsen van IVN-Assen en Het Drentse Landschap verzorgen al jaren krokuswandelingen op landgoed Overcingel.



In de geest van de vorige eigenaar van landgoed Overcingel, de heer van Lier Lels, wordt elk jaar de tuin van het landgoed opengesteld tijdens de bloei van de krokussen. De tuin is met een geldige wandelkaart het hele jaar te bezoeken.

Daarnaast is het mogelijk om een wandeling met een deskundige gids door de tuin te maken. De gids brengt je

langs de mooiste plekken en vertelt onderweg over de geschiedenis en de bijzonderheden, waarbij vaak stil wordt gestaan bij de bloeiende krokussen.

De wandelingen met gids zijn op:

zaterdag 26 februari om 14.00 uur

vrijdag 4 maart om 14.00 uur

zaterdag 5 maart om 14.00 uur

zaterdag 12 maart om 14.00 uur

Startplek wandeling: voor het hek bij landgoed Overcingel, Oosterstraat 27, Assen. (Graag je fiets netjes parkeren op de aangegeven plek)

Aanmelden is niet nodig, een vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld. Het geld komt geheel ten goede van landgoed Overcingel.

- **Zaterdag 5 maart** organiseert De Vlinderstichting haar jaarlijkse Landelijke Dag. Een dag vol films, lezingen en inspiratie. Dankzij de versoepelingen is het op het nippertje gelukt: we mogen jullie weer uitnodigen in de Junushoff in Wageningen. Deelname is gratis! Kan of wil je liever niet in Wageningen aanwezig zijn? Dan kan je de dag natuurlijk ook digitaal volgen. Aanmelden via [deze link](#).



- **STINZENPLANTEN IN NOORD-NEDERLAND door Heilien Tonkens.**

Nu de krokussen en sneeuwkllokjes op Landgoed Overcingel in Assen weer bloeien, organiseert natuurorganisatie IVN-KNNV Assen een lezing over stinzenplanten in Noord-Nederland. De lezing is op **maandag 14 maart** in het Duurzaamheidscentrum in het Asserbos en begint om 19:30 uur. Heilien Tonckens is expert op het gebied van stinzenplanten en een van de auteurs van de "Basisgids stinzenplanten" uit 2020. Stinzenplanten zijn verwilderde knol-, bol- en



wortelgewassen die van oudsher in groten getale groeien rond kastelen en buitenplaatsen. Het zijn vooral voorjaarsbloeiers, zoals krokus, sneeuwkllokje, holwortel, bostulp, lenteklokje en winterakoniet. Heilien Tonckens vertelt ook over de toepasbaarheid van stinzenplanten in je eigen tuin.

Agenda: Stinzenplanten in Noord-Nederland

Datum en tijdstip: maandag 14 maart 2022 om 19:30 uur

Locatie: Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2, 9401 SL Assen

Kosten: € 5,- voor leden IVN-KNNV Assen en € 10,- voor niet-leden (inclusief een kop koffie/thee)

Aanmelden verplicht via mail naar: activiteiten@ivnassen.nl

(foto: holwortel door Frank Huisman)

- **19 maart Jaarlijkse snertwandeling door Henk Blouw**

Jaarlijks trappen we het nieuwe jaar af met de snertwandeling. Door bestuurswisselingen en dergelijke, hebben we besloten dat ik dit jaar de eer krijg om het te organiseren.

De snertwandeling zal zijn op zaterdag 19 maart 2022. We vertrekken strak om 09.00 uur vanaf de Bonte Wever in Assen.

Wie wil mag rechtstreeks naar De Bospub in Dwingeloo rijden (Bosrand 18, 7991 PA Dwingeloo). Meld dit wel op de inschrijving.

We vertrekken om 09.45 uur vanaf De Bospub voor een

wandeling van ongeveer 1,5 uur tot 2 uur in rustig tempo. Want

met al die natuurliefhebbers bij elkaar wordt er natuurlijk van alles van dichtbij bekeken en van veraf al gezien.

Rond 12.00 uur gaan we snert eten in De Bospub met één consumptie erbij. De rest is voor eigen rekening.

Denk om goed waterdicht schoeisel i.v.m. mogelijk modder en plassen op de paden.

We kunnen qua aantal deelnemers maximaal tot 35 personen gaan. We moeten rekening houden met mogelijk afstand van elkaar bewaren in de Bospub.

Wanneer de regels verder versoepelen, zal ik bij meer inschrijvingen dan 35, contact met hun opnemen. Kijken of er dan meer mensen mee kunnen.



Inschrijven graag voor 11 maart op: <mailto:hm.blouw@gmail.com>

Kosten per persoon zijn 5 euro. Contant betalen voor de wandeling aan, bij Henk Blouw.

- Fotowerkgroep 20 maart door Frank Pardoel.

Een aantal leden van het IVN en KNNV Assen gaan jaarlijks op stap om de natuur te fotograferen. We hebben kort geleden een enquête gehouden waarin belangstellenden konden aangeven waar hun interesses naar uitgaan en wat mooie plekjes zijn om naartoe te gaan. De interesse van de groep is heel gevarieerd met aandacht voor vogels, macrofotografie, natuur en landschap, maar ook b.v. astrofotografie, het liefst in de buurt van Assen. En natuurlijk vinden we het leuk om samen op stap te gaan, ervaringen te delen en van elkaar te leren.



Een eerste activiteit voor dit jaar is op landgoed Valkenstijn in Assen. Rond die tijd beginnen planten weer tevoorschijn te komen en vooral stinzenplanten op dit landgoed kunnen heel interessant zijn om te fotograferen. We verzamelen op de parkeerplaats bij de tennisclub in het Amelterbos (Amelte 1, Assen) om 10.30 uur op zondagmorgen 20 maart. Je hoeft je voor deze activiteit niet van tevoren op te geven.

- 24 maart Scholeksters in Assen door Bert Dijkstra.

Scholeksters zijn kustvogels; waarom broeden zij in Assen? Donderdagavond 24 maart geeft Bert Dijkstra het antwoord op deze vraag tijdens een presentatie in het Duurzaamheidscentrum in het Asserbos. De lezing begint om 20:00 uur. Eigenlijk was deze lezing 2 jaar geleden al gepland, maar kon toen niet doorgaan vanwege corona.

De scholekster is een forse, zwartbonte vogel met een lange oranje snavel. Hij duikt in het voorjaar op en vertrekt weer aan het eind van de zomer. De vogels maken veel lawaai als ze ruzie hebben met soortgenoten of andere vogels willen verjagen die het op hun nest hebben voorzien. Het aantal scholeksters in Nederland gaat sterk achteruit. Maar in steden zie je juist steeds meer scholeksters. Om dat verschil te verklaren is in 2008 een onderzoek gestart. In de loop der jaren heeft een groot aantal vogels in Assen een kleurring gekregen. Ook zijn vogels gezenderd. Op die manier is bijvoorbeeld te volgen waar de scholeksters hun voedsel vandaan halen en hoeveel tijd ze daarmee bezig zijn. Bert Dijkstra vertelt over de resultaten van dit langjarige onderzoek.



Agenda:	lezing Scholeksters in Assen
Datum en tijdstip:	donderdag 24 maart 2022 om 20:00 uur
Locatie:	Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2, 9401 SL Assen
Kosten:	gratis voor leden IVN-KNNV Assen en € 5,- voor niet-leden (inclusief kop koffie/thee)
Aanmelden verplicht:	activiteiten@ivnassen.nl . Je ontvangt dan enkele dagen van tevoren bericht of de lezing doorgaat.

Wormentelweekend!

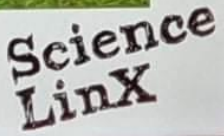
9-10 april 2022

- Steek een kluit 20x20x20 cm
- Tel aantal wormen
- Geef door!
- www.forum.nl/curious









3) Verslagen van afgelopen activiteiten. (de redactie houdt zich het recht voor uw bijdragen in te korten in het belang van de leesbaarheid)

- Verslag lezing Regenwormen - Jeroen Onrust (van de Facebookpagina)

Afgelopen donderdagavond heeft bioloog en wormenonderzoeker Jeroen Onrust een boeiende lezing gehouden in het Duurzaamheidscentrum Assen. Hij liet ons onder meer kennis maken met diverse soorten regenwormen, hun gedrag en de rol die ze spelen in de voedselvoorziening voor weidevogels. Hoogtepunt van de avond was het bekijken en bespreken van de wormen die de bezoekers hadden meegenomen. Op een gegeven moment stond menig bezoeker met één of meerdere regenwormen in zijn of haar handen. Zij konden ervaren dat regenwormen 'haren' hebben! Weliswaar niet overdadig, maar er zijn kleine, zogenaamde borstels aanwezig. Deze borstels geven de regenwormen onder meer grip bij het graven en staan meestal achterwaarts gericht. Als men een regenworm van voor naar achteren tussen de vingers liet glijden gaven de borstels weinig weerstand maar als men dit van achteren naar voren probeerde werd de aanwezigheid van de borstels duidelijk merkbaar.



- **Van Diliaana Welink:**

Wederom een bescheiden bijdrage over de Groenvisie van gemeente Assen:

Eind januari heeft Strootman Landschapsarchitecten een volgende versie van de Groenvisie van gemeente Assen gepresenteerd aan de klankbordgroep.

Mooi nieuws: de wethouder wil van Assen de Groenste stad van het Noorden maken! Een ambitie waar alle leden van de klankbordgroep enthousiast van werden!

Uiteraard blijven we nieuwsgierig hoe dat bereikt gaat worden, zowel in de stad als ook in het landelijk gebied. Veel van de opmerkingen en suggesties van de vorige bijeenkomst waren in de presentatie opgenomen. Het bureau werkt de visie nu uit tot een rapport, dat we t.z.t. voorgelegd krijgen.

4) Waarnemingen en vragen.

- **Groenknolorchis (Liparis loeselii), een nieuwe orchideeënsoort in Drenthe!**

Door Hans Dekker, Jan en Liesbeth Essink

Dat vrijwilligers een belangrijke taak hebben bij het inventariseren, monitoren en onderhouden van natuurgebieden is inmiddels wijd en zijd bekend. Bij dat werk dat zij doen is het niet uitgesloten dat er soms leuke ontdekkingen worden gedaan. Het vinden van een nieuwe orchideeënsoort in een provincie is dan natuurlijk een mooie bekroning op het werk. Dat overkwam Jan en Liesbeth Essink bij hun werk in het uitgestrekte Natura 2000-gebied Drentsche Aa.



Groenknolorchis Noord-Holland tvdv

In één van de beekdalen van het Natura 2000-gebied Drentsche Aa zijn al ruim 10 jaar geleden herstelwerkzaamheden uitgevoerd. Daarbij is de oorspronkelijke waterhuishouding zo veel als mogelijk is hersteld, is een deel van de met meststoffen vervuilde bovengrond afgevoerd en is het vroegere landbouwkundige beheer omgezet in natuurbeheer. Dat beheer bestaat sinds die tijd uit maaien en afvoeren. Die ingrepen en het daaropvolgende beheer hebben tot de ontwikkeling van een zeer bijzonder gebied geleid, uitzonderlijk rijk aan zeldzame plantensoorten.

In augustus 2021 deden Jan en Liesbeth Essink in hun rol als vrijwilligers voor Staatsbosbeheer in Drenthe een

bijzondere ontdekking. In één van de meer vochtige delen van het gebied, ontdekten zij een uitgebloeide plantensoort die deed denken aan groenknolorchis (Liparis loeselii). De plant was ongeveer 10 centimeter hoog met twee al verkleurende bladeren en voorzien van vier zaaddozen. Op 16 augustus zijn Jan en Liesbeth Essink nogmaals het gebied in getrokken, nu vergezeld door Hans Dekker, om de plant en het terrein gezamenlijk beter onder de loep te nemen. De drie werden het erover eens dat het inderdaad een uitgebloeid exemplaar van de groenknolorchis was. Ook aan ecoloog Harry Offringa van Staatsbosbeheer werd de plant even later getoond. Alle vier waren we in feite zwaar onder de indruk dat we met zijn vieren in feite een uitzonderlijke ontdekking hadden gedaan: een nog niet eerder in Drenthe vastgestelde plantensoort ontdekt. Wordt ongetwijfeld vervolgd!

- Johan Scheeres stuurt ons de volgende bijlage met foto's:

Ik ben gevraagd om wat te gaan schrijven over de planten in de wijk Peelo omdat ik er zelf woon en er regelmatig wandel en planten, paddenstoelen, amfibieën, insecten, vissen, eigenlijk allesbehalve vogels probeer op naam te brengen en in te voeren op waarneming.nl



De afgelopen maand januari en zelfs iets daarvoor tijdens de eindejaars plantenjacht op planten zoek tocht geweest helaas viel het in Peelo wat tegen met de soort door het koude weer waren er veel minder soorten dan vorig jaar. De hazelaar stond het meeste te bloeien, daarna klein kruiskruid, madeliefjes, raapzaad, vogelmuur, straatgras, tuinwolfsmelk, herderstasje, paardenbloem, kluwenhoornbloem, kleine veldkers. Bomen witte els, *gladde iep*. Tuinplanten bloeiden ook zoals sneeuwkllokje, kleine maagdenpalm, winterjasmijn, toverhazelaar, mahonie, en diverse soorten viburnum.



Wat mij ook opviel zo begin januari was dat een volwassen *egel* regelmatig wakker was en ik hem avonds regelmatig tegenkwam.

De winter paddenstoelen lieten zich ook weer zien zoals de oesterzwam en het *fluweelpootje* elfenbankje en geweizwam.

De eerste wantsen waren ook alweer actief in de zon zoals de *vuurwants*.

Dan wat geheel anders de exoten in Assen en dus ook in Peelo worden door de gemeente bestreden daar waar mogelijk en waar ze overlast geven.

De zonnebaars kom in veel vijvers voor. Hemelboom groeit in veel plantsoen gelukkig zaait hij zich nog niet uit. Reuzenbalsemien komt regelmatig voor in groepen. Reuzenbereklaauw staat in veel bermen vooral langs Drentse hoofdvaart. Grote waternavel komt in alle vijver voor die in contact staan met de Drentse hoofdvaart. *Japanse duizendknoop*, *Sachalinse duizendknoop* en de bastaard worden ook aan de lijst toegevoegd en deze zijn ruim vertegenwoordigd in Peelo. [zie hier](#)

Buiten de unie lijst zijn er nog wel een aantal exoten die we misschien liever kwijt zijn dan rijk zijn vooral als ze inheemse planten weg drukken. Zoals breed pijlkruid, Moerashyacint, Watercrassula, en niet te vergeten de verwilderde tuinplanten zoals bamboe soorten. Tot een volgende keer want we blijven zoeken en melden wat er buiten in het groen te ontdekken valt in Peelo,



5)Van de besturen.

- Door Jaap van Roon.

Halverwege de maand februari werden de maatregelen met betrekking tot de verspreiding van Corona minder streng en bleven er enkele basismaatregelen in stand. Dit betekent dat we als verenigingen voorzichtig weer naar ons "oude leventje" terugkeren. En dat we excursies en bijeenkomsten gaan organiseren.

Gelukkig hebben de werkgroepen de afgelopen twee jaar de meeste van hun inventarisatiewerk kunnen uitvoeren. En de wandelgroep is in beperkte samenstelling blijven wandelen. Maar komende zaterdag starten de krokuswandeling op het landgoed Overcingel weer. En in maart zijn er 2 lezingen en onze Jaarvergaderingen gepland. Ook de uitgestelde snertwandeling op zaterdag 19 maart op het Dwingelderveld zal worden gehouden. We kunnen elkaar dus weer ontmoeten en dat is fijn.

- Jaarvergaderingen

Op dinsdagavond 29 maart staan de Jaarvergaderingen van beide afdelingen in het DCA gepland, met na afloop gezamenlijk een inspirerende inleiding. Over enkele weken ontvang je hiervoor de stukken via de secretarissen. Maar de datum kun je alvast noteren. Bij beide besturen zijn er bestuursleden die aftreden. En we zouden graag nieuwe bestuursleden verwelkomen. Zodat we met een volle bezetting weer nieuwe activiteiten kunnen ontplooien. Kun je enkele uren per week missen, informeer dan eens bij de secretarissen of andere bestuursleden naar deze vacatures.

- Contributie 2022 IVN door Geke Kooistra

Op de ledenvergadering van oktober jl. is besproken dat de hoogte van de contributie dit jaar niet verhoogd wordt.

De jaarcontributie bedraagt:

Leden	€24,00
Huisgenoten	€14,00
Donateurs	€14,00 euro (een hogere donatie mag altijd)

De meeste leden hebben een machtiging afgegeven aan de afdeling, een aantal leden betaalt de contributie aan de landelijke vereniging en een aantal leden/donateurs hebben ons nog niet gemachtigd. Wilt u het uzelf ook gemakkelijk maken en een herinnering voorkomen, vraag dan een machtigingsformulier op bij de penningmeester via ivnassen@hotmail.com deze wordt dan via de mail naar u toegestuurd.

Leden die een machtiging hebben afgegeven aan afdeling Assen, houd er rekening mee dat de contributie op 28 februari van uw rekening wordt geïncasseerd. Wilt u er voor zorgen dat er voldoende saldo op de rekening staat?

Als u ons niet gemachtigd heeft, wilt u dan de contributie/donatie voor april overmaken op IBAN NL64TRIO0390468797 ten name van IVN Assen. **(Let op de tenaamstelling is gewijzigd!)**

6)De Pen:

Bijna was deze rubriek een stille dood gestorven... tot ik (**Herman Spoelstra**)gevraagd werd om de pen weer op te pakken.

Mijn belangstelling voor natuur in brede zin is er al heel lang. Toen de kinderen nog klein waren, was ik actief in Wezep in natuur- en milieu vereniging 'Groentje'. Ik leerde daar hoogstamfruit bomen snoeien, dat was leuk om te doen. Later verhuisden we naar de het Friese dorp Donkerbroek, daar woonden we 25 jaar. Ik werd lid van de Vogelwacht en het IVN, bij beide voelde ik me thuis. De



Vogelwacht organiseerde een paar keer per jaar samen met Staatsbosbeheer een natuurwerkdag in het bos van Donkerbroek. Dat was altijd heel gezellig, na afloop aten we samen snert. In Ooststellingwerf werd ik ook politiek actief. Als raadslid kreeg ik te maken met de vernieuwing van de N381 autoweg. Diverse tracés werden voorgelegd, waaronder een die door het bos van Donkerbroek ging. Dit was een heftige tijd, waarbij diverse belangen afgewogen moest worden. Ik bemerkte dat natuurwaarden voor mij daarbij zwaar meewogen.

Regelmatig zijn mijn vriendin en ik te vinden in weidevogelgebieden als de Onnerpolder. De laatste keer zagen we daar een blauwborst! We houden beide van wandelen en fietsen in de natuur en kamperen graag nabij nationale parken in binnen- en buitenland. De foto die bij het artikel staat is genomen in de Vulkanaan-Eifel in Duitsland.

Bij IVN Assen heb ik inmiddels aan een aantal activiteiten meegedaan (o.a. tuinvogel en libellen cursus) en maak deel uit van de nestkastjes werkgroep. Bij het Asser bos voel ik me betrokken omdat ik daar vaak wandel en dan tevens zwerfafval opruim.

Naast concrete dingen doen voor de natuur hou ik ook van bestuurlijk bezig zijn. Het 'Groeiplan' om IVN Assen beter op de kaart te zetten spreekt me aan. Graag zou ik daar een bijdrage aan leveren. Vandaar dat ik me kandidaat heb gesteld voor het bestuur. Het is van belang dat we de liefde voor en kennis over de natuur vergroten bij mensen, dat draagt eraan bij dat de natuur beter wordt beschermd.

In mijn stadstuintje was een pimpelmeesje het vogelhuisje al aan het verkennen, het broedseizoen komt er aan!

Ik geef de pen door aan **Henk Blouw**.



Einde Nieuwsbrief

KNNV afd. Assen

Secr. Bert Evers

secretaris@assen.knnv.nl

IVN Assen

Secr. Jaap van Roon

secretaris@ivnassen.nl

Kopij voor de volgende Nieuwsbrief vóór 22 maart sturen aan: nieuwsbrief.ivn.knnv@gmail.com

In de bijlage een artikel van **Hero Moorlag** uit de Hoogeveense Courant.

De redactie,

Ton van de Vis en Theo de Grijs

Drenthe verruimt subsidie wolfwerende maatregelen

■ Waarneming van een wolf melden op www.wolfinnederland.nl

Wie in 2021 een fietstocht over het Hijkerveld heeft gemaakt, is het vast opgevallen dat tegenover de schaapskooi een oerdegelijk hekwerk is aangelegd. Een ruim gebied is ingerasterd. In het raster zijn vier stroomdraden aangelegd. Binnen het raster zijn schapen en geiten voldoende beschermd tegen wolven.

In het Hijkerveld zijn enkele schapen door een wolf doodgebeten. Gedeputeerde Henk Jumelet beloofde in november 2021 extra maatregelen te zullen nemen voor alle schapen- en geitenhouders in Drenthe. Jumelet heeft natuur en landschap in zijn portefeuille. Hij verruimt de subsidieregeling voor het nemen van preventieve maatregelen tegen aanvallen van wolven. Naast financiële steun benoemt de Provincie een wolvenconsulent die schapen- en geitenhouders adviseert over verschillende typen wolfwerende maatregelen, aangepast aan het bedrijf. In Drenthe worden waarnemingen van wolven onderzocht door de organisatie BIJ12 in samenwer-

king met Zoogdierverseniging Nederland. Men neemt DNA-monsters van wolvenkeutels en wolvenspeeksel op gedode schapen. BIJ12 stelt de totale schade vast en zorgt dat de eigenaar een vergoeding krijgt. Dat is gebeurd in het Hijkerveld. Beelden van een infraroodcamera laten een wolf zien in Zuidwest-Drenthe. Zoogdierverseniging stelde vast dat het gaat om een vrouwtje. Ergens in Drenthe zwerft een mannetje. Weten deze twee wolven elkaar te vinden, dan is nageslacht niet uitgesloten, zoals eerder op de Veluwe bleek. Uit voorzorg neemt gedeputeerde Jumelet daarom extra maatregelen. In onze omgeving is begin 2021 een wolf gesignaleerd bij het Kremboongbos en eerder in het



Wolf in Hunebedcentrum Borger. Hero Moorlag

veld bij Stuifzand. Vermoedelijk komen deze wolven uit Duitsland. Het zijn jonge wolven op zoek naar een eigen territorium. De meningen over de aanwezigheid van wolven zijn verdeeld. 'Onmiddellijk doodschieten', zegt de een. 'Aanwinst voor onze natuur', zegt de ander. Zoogdiervenners achten Nationaal Park Drents-Friese Wold het meest geschikt voor wolven. Daar is voldoende ruimte. De Friezen zijn het daarmee niet eens en zijn begonnen een raster in hun provincie aan te leggen. Zij willen absoluut geen wolven in hun provincie.

Leven met wolven

Mijn Slowaakse vrienden reageren wat lacherig als ik ze vertel over de komst van de wolf in Nederland. In ons land leven 17 miljoen mensen en beslaan natuurgebieden nog geen 10 procent van het landoppervlak. Slowakije is iets groter dan Nederland, er leven 5,3 miljoen mensen en bossen en bergen beslaan 42 procent van het land. Vriend Ivan Milan liet me een schaapskunde zien in de Grote Fatra. In de kudde liepen twee Pyreneese berghonden. Enorme honden die één zijn met de kudde. Elke wolf die de kudde nadert, wordt onmiddellijk verjaagd of zelfs gedood. Ivan ver-



Jonge wolf in de Grote Fatra. Metod Macek

bood me deze honden aan te halen. Ze zijn levensgevaarlijk. Eventueel gedode schapen worden vergoed al is die vergoeding niet zo hoog als in ons land. In Slowakije leeft men samen met wolven, al is niet iedereen het daarmee eens. Ook hier zijn het beschermde dieren. Beer, lynx en steenarend zijn felle concurrenten van de wolf in Slowakije. Wolven jagen daar ook op edelher-

ten, reeën, everzwijnen en gemzen. Dat doen bruine beer, lynx en steenarend ook. Begrijpelijk dat veel mensen in een overbevolkt land als het onze de komst van wolven niet zien zitten. Natuurbeschermers vinden echter dat we toch moeten leren leven met een beperkt aantal wolven. ■

Hero Moorlag



Wolvenkeutel in de Grote Fatra. Hero Moorlag